Manifest Seniorenraad Winterswijk:

‘Pleidooi voor Integraal Ouderenbeleid in Winterswijk’

Voorwoord
Winterswijk is een gemeente met een groeiende groep ouderen. Zij hebben recht op een leefbare, veilige en toegankelijke omgeving waarin zij zelfstandig kunnen wonen en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.
Met dit manifest, waarin de Seniorenraad zich allereerst richt tot de Winterswijkse politiek, wordt gepleit voor integraal ouderenbeleid dat de speerpunten zoals hieronder genoemd verbindt, zodat ouderen prettig kunnen leven in Winterswijk - nu en in de toekomst.

1. **Wonen**
De woonbehoeften van senioren in Winterswijk zijn divers. De een geeft de voorkeur aan een appartement, de ander wil graag een grondgebonden woning met slaap- en badkamer op de begane grond en een kleine tuin. Ouderen moeten, als ze dat zelf willen, ook in hun eigen wijk of buurtschap kunnen blijven wonen, ook als hun zorgbehoefte toeneemt.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- De gemeente Winterswijk betrekt de Seniorenraad bij het onderzoek naar de actuele kwalitatieve woningbehoefte (onderzoek voorzien in 2026).
- De gemeente Winterswijk houdt bij de te ontwikkelen woningbouwplannen voor senioren nadrukkelijk rekening met de uitkomsten van voornoemd onderzoek.
- De gemeente Winterswijk geeft prioriteit aan het bouwen van voldoende betaalbare en verschillende vormen van levensloopbestendige woningen voor ouderen (>= 70 m2 en met de juiste maatvoering voor rolstoel- en tilliftgebruik); sociale/ midden huur en koop. Door volop te bouwen voor ouderen komen veel eengezinswoningen voor starters en doorstromers beschikbaar.
- De gemeente Winterswijk stuurt op het realiseren van gestapeld, geclusterd en/of grondgebonden bouwen, voorzien van gezamenlijke ruimten voor recreatie en ontmoeting om eenzaamheid tegen te gaan. In de vorm van appartementen, hofwoningen, meergeneratiewoningen of zorggeschikte woningen.
  Bij de laatstgenoemde verblijven de zorgverleners in de nabijheid van de ouderen, zodat zij bij een hulpvraag snel ter plaatse kunnen zijn.
- De gemeente Winterswijk start op de kortst mogelijke termijn onderzoek naar de mogelijkheid van een grootschalig uitleggebied aan de rand van Winterswijk.
- De behoefte aan woningen is ook in Winterswijk groot, zowel voor starters als doorstromers, w.o. ook ouderen.

- De Seniorenraad bepleit daarom nadrukkelijk om niet alleen in te zetten op inbreiden maar ook uitbreiden. Inbreiden gaat veelal gepaard met zeer lange termijnen en hoge kosten. Gezien de urgentie op de woningmarkt vraagt de minister van VRO aan gemeenten om ook uitleggebieden aan te wijzen voor woningbouw.
- De gemeente Winterswijk maakt een planningshorizon van 10 jaar voor de te ontwikkelen bouwlocaties voor seniorenwoningen, waaronder vrijkomende schoollocaties.
- De gemeente Winterswijk onderzoekt de mogelijkheden van herontwikkeling naar woningbouw op de terreinen van (voormalige) industriële complexen.

2. **Welzijn**
Welzijn gaat onder meer over gezondheid, veiligheid, financiële stabiliteit, sociale verbondenheid en het gevoel van betekenis te zijn.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Continuering van de Whemer Hof als centrale ontmoetingsplek voor ouderen.
  Voortzetting van de gemeentelijke subsidie voor de exploitatie.
  Aanvullende subsidie voor doorontwikkeling en een aantrekkelijk en gevarieerd activiteitenprogramma.
  Ook andere gelegenheden waar ouderen elkaar ontmoeten, kunnen in een behoefte voorzien. Daarbij valt te denken aan Den Angang, Samen Senang (Winterswijk Oost), Klimop en Bersatu (Molukse en Indische ouderen).
- Vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd en mantelzorg wordt ondersteund.
  Ouderen moeten kunnen bijdragen aan de samenleving en tegelijkertijd goede ondersteuning krijgen.
- Aanpak van eenzaamheid: door maatwerkactiviteiten en samenwerking tussen zorg, welzijn en verenigingen.
- Invoering van een kortingspas voor mensen (ouderen) met een kleine beurs, zodat zij discreet korting kunnen ontvangen voor deelname aan sociaal culturele activiteiten.

3. **Zorg**
Goede zorg moet toegankelijk, betaalbaar en persoonsgericht zijn.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Voldoende thuiszorg en ander zorgaanbod in de buurt, zodat ouderen thuis de juiste zorg kunnen krijgen.
- Goede samenwerking tussen zorg- en ander maatschappelijke organisaties om versnippering tegen te gaan en efficiënt te werken.
- Ondersteuning voor mantelzorgers, zoals respijtzorg en duidelijke informatievoorziening.
- Zinvolle dagbesteding, speciaal bedoeld voor ouderen met dementie, in verschillende vormen aangeboden en uitgaande van de behoefte van de individu.
  Dagbesteding voor mensen met dementie ziet er anders uit dan voor ‘’gezonde” mensen. Structuur en intensieve ondersteuning is hierbij van groot belang.
  Dagbesteding zorgt ervoor dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen en de mantelzorger wordt ontlast.
- Een toekomstbestendig SKB in Winterswijk. Vooral senioren zijn immers gebaat bij goede ziekenhuiszorg zo dicht mogelijk bij huis.
- Initiatieven zoals de oprichting van Voorzorgcirkels verdienen steun van de gemeente Winterswijk.

4. **Veiligheid**
Ouderen moeten zich veilig voelen in hun eigen huis en omgeving.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Aandacht voor inbraakpreventie en woningaanpassingen: goede verlichting, alarmeringssystemen en veilige stoepen.
- Aanpak van financieel misbruik en oplichting door voorlichting en ondersteuning bij digitale veiligheid. De rol die de bibliotheek hierin vervult, als vraagbaak en aanbieder van cursussen en voorlichting, is belangrijk en dient te worden voortgezet.
- Gepaste sociale controle in de buurt. Buurtpreventie en contact tussen buren wordt gestimuleerd.

5. **Mobiliteit**
Mobiliteit betekent voor ouderen veel meer dan alleen de mogelijkheid om zich fysiek te verplaatsen. Het is een fundament voor de zelfstandigheid, sociale betrokkenheid en het algehele welzijn.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Betaalbaar en toegankelijk vervoer: denk aan buurtbussen, deelauto's en voldoende OV-haltes.
- Veilige en goed onderhouden fietspaden en stoepen, zonder drempels en obstakels.
- Inzet voor behoud van mobiliteit van ouderen, waaronder:

Fietsen
Veilige fietspaden zijn essentieel voor ouderen, maar ook voor alle andere inwoners van onze gemeente. Waar er kansen liggen voor verbetering van bestaande fietspaden zal de gemeente daar, wat de Seniorenraad betreft, op inzetten en investeren.

Het verlagen van de maximumsnelheid in de bebouwde kom naar 30 km gaat op een aantal wegen ook gepaard met een versmalling van de weg. Wat hiervan de gevolgen voor fietsers zullen zijn, is nog niet duidelijk. De Seniorenraad zal de ontwikkelingen volgen en zo nodig knelpunten signaleren.

Busvervoer
De Seniorenraad realiseert zich dat het openbaar vervoer, zoals busvervoer, in handen is van de provincie Gelderland en in een ontwikkelingsfase zit. Goede bereikbaarheid van de wijken met de bus blijft echter belangrijk voor hen die geen andere vervoersmogelijkheden hebben.

De Seniorenraad pleit ervoor dat de bekendheid van ZOOV en AutoMaatje (een manier van vervoer voor ouderen en mensen met een beperking of mensen zonder andere openbaar vervoersmogelijkheden), verder vergroot wordt.

Treinvervoer
Ook de bereikbaarheid van en naar onze gemeente per trein is belangrijk.
Wij zijn tevreden met de twee treinstations die wij hebben. Echter, er is nog verbetering mogelijk. Met regelmaat zijn er overvolle treinen in de spits.

Het ontbreken van toiletten in de treinen van Arriva is al jaren punt van kritiek.
Uiterlijk in 2027 is dit volgens Arriva opgelost. De Seniorenraad zal dit volgen.

6. **Regie**

De meeste senioren willen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren en zelfstandig wonen in hun vertrouwde omgeving. In onze gemeente is gelukkig al veel geregeld om dit voor ouderen mogelijk te maken.
De Seniorenraad vindt deze voorzieningen erg belangrijk en wil blijvende aandacht voor het in stand houden van deze regelingen. Uiteraard moeten we alert zijn op eventuele lacunes in het aanbod van diensten.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Heldere en toegankelijke (overheids)informatie: begrijpelijke informatie voor ouderen over hun rechten, de beschikbare diensten en het zorgaanbod.
- Keuzevrijheid en maatwerk: met een ondersteuningssysteem dat ruimte laat voor eigen inbreng kunnen ouderen zelf bepalen welke hulp en ondersteuning het beste aansluit bij hun persoonlijke behoeften. Voor de gemeentelijke dienstverlening, w.o. de Post, dienen voornoemde uitgangspunten leidend te zijn.
- Advies en ondersteuning over financiële en juridische rechten voor ouderen.
  Met een stabiele financiële basis en kennis van hun juridische positie kunnen ouderen zelfstandiger beslissingen nemen over zorg, wonen en andere levenskeuzes.
- Laagdrempelige toegang tot De Post voor o.a. aanvragen WMO en andere zaken. Ook na de verhuizing naar het gemeentekantoor.
- Beschikbaarheid van voldoende vrijwillige ouderenadviseurs.
- Continuering steun van de gemeente voor AutoMaatje.

7. **Eenzaamheid**
Door het wegvallen van de levenspartner, leeftijdsgenoten en toenemende beperkingen, lopen ouderen het risico te vereenzamen.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Ondersteuning door de gemeente Winterswijk aan ouderen die vereenzamen. Daarbij wordt samengewerkt met kerken, woningcoöperatie, vrijwilligersorganisaties, scholen en sportclubs.
- Het wegnemen van financiële drempels voor ontmoeting en deelname aan activiteiten.
- De gemeente Winterswijk ondersteunt buurtinitiatieven die bijdragen aan sociale inclusie van ouderen.

8. **Dienstverlening**

Nog te veel ouderen ervaren problemen met het gebruik van digitale middelen en dienstverlening via het internet, of maken er in het geheel nog geen gebruik van.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- De gemeentelijke dienstverlening moet zodanig ingericht zijn dat zij voor ouderen laagdrempelig en toegankelijk is. Ook als aan deze hulp extra kosten verbonden zijn.
- Het moet voor ouderen mogelijk zijn om mondeling contact met de gemeente op te nemen en direct hulp te krijgen bij het regelen van hun zaken.
- De Seniorenraad wil dat onze gemeente de ouderen regelmatig informeert over de mogelijkheid om een beroep te kunnen doen op een onafhankelijke cliëntondersteuner.

9. **Cultuur en sport**
Cultuur en sport zijn van meerwaarde voor onze samenleving. Het verbindt en is van positieve invloed op het welzijn en de gezondheid van inwoners.
Ook veel ouderen beleven dagelijks plezier aan het rijke culturele en sportieve aanbod in onze gemeente. De gemeente Winterswijk ondersteunt daarom diverse culturele- en sportinstellingen. De Seniorenraad vindt dit een goede zaak.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Voor ouderen met een smalle beurs is deelname aan sport of bezoek aan het theater vaak niet mogelijk. Samen met relevante partners helpt de gemeente deze ouderen over de drempel om dit wel te kunnen. Dat vermindert eenzaamheid en de kans op sociaal isolement of gezondheidsproblemen.
- Werken aan hun vitaliteit kunnen ouderen ook door activiteiten waaraan geen kosten verbonden zijn, zoals wandelen en fietsen. De Seniorenraad vindt dat vrij toegankelijke en molestbestendige fitnessvoorzieningen in de wijken een goede toevoeging kunnen zijn. Als eerste te beginnen met het vrij toegankelijk maken van die binnen de omheining van zwembad Jaspers.

10. **Communicatie**

Goede communicatie versterkt de betrokkenheid van inwoners door transparantie, vertrouwen en eigenaarschap te bevorderen. Door inwoners tijdig en helder te informeren over gemeentelijke besluiten en ontwikkelingen, voelen zij zich serieus genomen en meer betrokken bij lokale processen.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Er wordt rekening gehouden met ouderen, want niet alles hoeft via het internet.
  De digitalisering zorgt voor efficiëntie, maar heeft ook een keerzijde.
  De gemeente is toegankelijk voor iedereen. Vooral voor ouderen moeten de offlinediensten goed bereikbaar blijven.
- De gemeentepagina's in Achterhoek Nieuws worden in een voor veel ouderen te klein lettertype afgedrukt. Ook wordt door het beperkte aantal pagina's voor veel onderwerpen verwezen naar de gemeentelijke website. Niet alle ouderen hebben deze mogelijkheid.
  De Seniorenraad adviseert de gemeente Winterswijk om het aantal pagina's in Achterhoek Nieuws uit te breiden. Achterhoek Nieuws heeft een groot bereik onder de oudere inwoners van Winterswijk.

11. **Participatie**

Het is tijd dat de gemeente en andere maatschappelijke organisaties ouderen structureel betrekken bij beleidsprocessen. Van oriëntatie tot uitvoering en evaluatie.
Hun kennis, ervaring en inzichten kunnen bijdragen aan betere oplossingen en duurzamer beleid.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- Een andere manier van samenwerken, waarbij ouderen niet alleen gehoord worden, maar daadwerkelijk invloed hebben.
- Inbreng van ouderen wordt serieus genomen bij het vormgeven van beleid dat werkt.
- Toegang tot de benodigde informatie, voldoende faciliteiten om die taak goed uit te kunnen voeren en waardering die passend is voor de inzet van ouderen.

12. **Wethouder ouderenbeleid**

De Seniorenraad is van mening dat de beste kans om samenhangend ouderenbeleid te maken en tot uitvoering te brengen, bereikt kan worden door een coördinerend wethouder ouderenbeleid te benoemen. Deze heeft een belangrijke rol in het stimuleren van de uitvoering en samenhang van de gemeentelijke beleidsterreinen die voor ouderen van belang zijn en zoals genoemd in dit manifest.

De Seniorenraad pleit voor het volgende:

- De gemeenteraad benoemt in de volgende bestuursperiode (2026-2029) een coördinerend wethouder voor ouderenbeleid.

Slotwoord: *Samen Vooruit*
Dit manifest roept de gemeente Winterswijk, de woningcorporatie, (zorg)instellingen, ondernemers en inwoners op om samen te werken aan een inclusieve samenleving voor ouderen. Alleen door integraal beleid kunnen we Winterswijk echt seniorenvriendelijk maken. Wij roepen iedereen op om mee te denken en mee te doen!

Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van de Seniorenraad Winterswijk d.d. 26 mei 2025